

П. П. Смолін

Дубенський історико-культурний заповідник державний

ДУБЕНСЬКИЙ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИЙ ЗАПОВІДНИК ДЕРЖАВНИЙ Засн. 1993 у м. Дубно Рівнен. обл. Основу заповідника складає Дубен. замок: надбрам. корпус (15 ст.), палаци князів Острозьких (16 ст.) та Любомирських (18 ст.). Охороняються також Луцька брама (16 ст.), синагога (16 ст.), Спасо-Преображен. церква (17 ст.), монастир кармеліток (17 ст.), костел бернардинів і його келії (17 ст.), Свято-Юріїв. церква (17 ст.), костел Яна Непомука (19 ст.), Свято-Іллін. собор (поч. 20 ст.), світські будівлі (18–19 ст.) у центр. частині міста. У структурі – відділи охорони пам'яток історії, культури й архітектури, історії, фондів, наук.-освіт. роботи. Реставрац. майстерні здійснюють відновлення старовин. меблів, різьблення оправ для худож. полотен за зразками 16–17 ст. У заповіднику працюють 10 н. с. У залах надбрам. корпусу замку – постійно діючі та тимчасові виставки, переважну більшість з яких створ. на основі фонд. колекції заповідника. Виставка «Скарби наші духовні» представлена зразками волин. школи іконопису – іконами 16–19 ст. Серед найцінніших – ікона «Пророк Ілля з житієм» (16 ст.). Зразками місц. худож. ливарництва 16–19 ст. є дзвони, оздоблені рослин. орнаментом і ликами святих. На одному з них (16 ст.) – напис кирилицею, який засвідчує місце відливання – Дубно. В експозиції – масив. латун. п'ятисвічник 1575, відлитої гдан. майстром Лукою Фріделянтом у замк. ливарні на замовлення князя В.-К. Острозького. Значну істор. цінність становлять цар. врата 17 ст. з вирізьбленими виноград. гронами і лозою та зображеннями «Благовіщення» і чотирьох євангелістів; надмогил. плита з поховання Г.-А. Ходкевич, онуки В.-К. Острозького; дерев'яні скульптури 16 – 2-ї пол. 18 ст., виконані нар. майстрами для катол. костелу бернардинів, зокрема скульптура «Вагітна Богородиця» (2-а пол. 18 ст.); 3 янголятка роботи учнів школи Пінзеля. У Тронному залі надбрам. корпусу розміщено галерею портретів князів-власників Дубна – Острозьких, Заславських, Любомирських, Сангушків (знаходяться в музеях і картин. галереях Львова, смт Олесько Буського р-ну Львів. обл., Варшави, Кракова, Мінська, м. Ост- рог Рівнен. обл.). Окремі виставки відображають історію нац. меншин, які населяли Дубно в 16 – на поч. 20 ст., – чехів, поляків, євреїв; події 1-ї та 2-ї світ. воєн; розкривають багатогранність етногр. спадщини Дубенщини. Представлено широкий спектр експонатів (предмети побуту, прикраси з коштов. металів, реліг. атрибутика, шляхет.

одяг), отриманих у результаті археол. дослідж. 1995–2007 замку, істор. центру міста, крипти костелу бернардинів. Директор – П. Смолін.

Бібліографічний опис:

Дубенський історико-культурний заповідник державний / П. П. Смолін// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-21998>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).